

הפסנתרנית

מאת טל דותן

לפני זמן, צפיתי בקונצרט לפסנתר בו ניגנה בחורה הצעירה מסיין, בכישרון רב, יצירות של מוצארט. בעודי שקוע בהאזנה למוזיקה השמימית של האחד והיחיד, מצאתי את עצמי לפתע מחובר לניגנתה של הבחורה במימד לו לא ציפיתי. מעבר למוזיקה הנפלאה, התחברתי לתנועותיה המרהיבות אשר ללא ספק בהעדרן אין סיכוי להגיע לרמת ביצוע שכזאת. בשלב כלשהו, הדהדה בראשי המילה - "אומן" תוך שנזכרתי כיצד המורה שלנו אסף אביזוהר בדוג'ו הכפר הירוק נוהג להסביר לתלמידים צעירים את ההבדל בין למידה, תרגול ואימון.

הלמידה הנה השלב בו אנו רוכשים את הידע החדש, לא תמיד מבינים אותו, עסוקים בחיקוי ומנסים להכיל את הידע. התרגול מביא אותנו למצב בו אנו הופכים את הידע לסוג של הרגל, כבר יודעים פחות או יותר את הטכניקה, מכירים את התנועות אולם עדיין מדובר בשלב חיצוני ולא פנימי.

האימון הרציף לאורך זמן, יהפוך אותנו אי שם בעתיד לאומנים.

תיירים ברומא שאלו פעם עובר אורח זקן בת כמה הכנסיה לפניה עמדו ואותה צילמו. ענה להם הזקן בחצי חיוך: "אני לא יודע בת כמה הכנסייה אבל הקומה האחרונה היא הכי חדשה..."

באמירה זאת שוכנת חוכמה גדולה (אחת מני כמה); לא ניתן להתחיל לבנות את הקומה העליונה לפני שבנינו את הבסיס. אנו בונים עצמנו לאורך זמן, בשיטתיות, בחקר העצמי, בהרחבת מעטפת יכולותינו, אט אט, תוך מטרה להגיע ל"קומה העליונה" שהיא רק הסמל במובן שלנו, מכיוון שאין קומה עליונה מוחלטת, היום הוא הקומה העליונה של האתמול ומחר תהיה קומה חדשה.

השאיפה להגיע לדרגת אומן היא רק שאיפה, חשובה ככל שתהיה. אין דבר כזה "דרגת אומן". לא ניתן לחלק את מצבנו לדרגות נומינליות. הכל נמצא על רצף אחד, ללא סוף. הצניעות המחויבת, מייתרת את המילה "דרגה" בצמד המילים "דרגת אומן"

האם שמענו פעם על צייר אומן שהבשלב מסויים בחייו "קיבל" דרגה?

האם המוזיקאים הגדולים ביותר התהדרו בתואר "אומן"?

בדרך כלל, מתייחסים למישהו כאומן ללא הצירוף למילה דרגה, רק ברטרופקטיבה, אולי אפילו לאחר מותם. אנשים אלו, זכו להיקרא מומחים בתחומם "אומנים" או "אמנים" רק בראיה כוללת של העשייה, של התרומה לזולת, של הנחלת הידע או תוצריו לאחרים, לטובת האנושות, רק אז, ניתן להגדיר את אומנותם.

דוג'ו הכפר הירוק - חומר לקריאה -

כל האמור לעיל התרוצץ במוחי במהלך פרק זמן קצר אך לא ידוע כאשר לפתע ראיתי דבר מה נוסף בו לא הבחנתי קודם לכן, הבחורה יישמה בנגינתה את ה"יין" וה"יאנג"! אולי כאן היה טמון סוד הקסם של נגינתה ! הבחורה חיה בתרבות המייחסת לשני הפכים, ניגודים, משלימים, סותרים אלה, חשיבות כה רבה.

איני בטוח באם הייתה לה מודעות לכך אולם ללא כל ספק יכולתי לחוש בכך.

אולי זהו סודם של המוזיקאים המזרח אסייתים המחוננים הללו.